

ĐỆ TỬ QUY VÀ TU HỌC PHẬT PHÁP

Giám định Lão Pháp Sư Tịnh Không

Chủ giảng thầy Thái Lễ Húc

Giảng từ ngày 6/3/2005 đến ngày 13/03/2005 tại Tịnh Tông Học Hội Australia

TẬP 39

Sư phụ Thượng Nhân tôn kính, các vị pháp sư, các vị đồng tu tôn kính, A Di Đà Phật!

Tiết học trước chúng ta đã bước sang phần “Có Dư Sức Thì Học Văn”. Học tập quan trọng nhất là “lập chí”, cho nên sau khi chúng ta trở về trước hết nhất định phải là 1 người con trai ngoan, 1 người con gái ngoan. Tiếp theo còn phải làm được những mục tiêu nào nữa? Các vị đồng tu còn mục tiêu gì phải đạt được nữa? Là học trò tốt, làm học trò tốt của Phật Bồ Tát, cổ Thánh tiên Hiền. Còn gì nữa? Công dân tốt, chúng ta “học để mô phạm cho người, hành vi để làm mẫu mực cho đời”, làm tấm gương tốt cho đại chúng.

Tiếp theo, con dâu tốt, quá tốt rồi. Vị đồng tu này đã nắm được mấu chốt rất quan trọng trong việc học tập rồi. Học phải khắc phục từ chỗ khó khắc phục nhất. Nếu khắc phục được thì tâm bình đẳng sẽ hiện tiền. Bởi vì tôi cũng từng gặp đồng tu nói rằng “thưa thầy, hiếu thuận cha mẹ thì có thể được, nhưng mẹ chồng thì...”. Kỳ thực có thể có duyên sống cùng 1 mái nhà đều là việc hy hữu khó gặp, chỉ cần chúng ta buông bỏ phân biệt, chấp trước, có thể đề khởi tâm cung kính hiếu thuận thì tin rằng mẹ chồng cũng có thể tiếp nhận, thậm chí bởi vì biểu hiện của bạn, nói không chừng đời này mẹ chồng của bạn còn có thể học Phật nữa. Bởi vì bà nói “sau khi con dâu tôi học Phật thì biến thành người khác rồi, cho nên Phật Pháp rất tốt, tôi cũng nên học tập”. Có 1 cô giáo sau khi học xong trở về mỗi lần đều chào hỏi, cúi chào mẹ chồng. Có 1 lần mẹ chồng đang muốn phàn nàn 1 chút, đúng lúc cô tiện tay gấp đồ ăn cho mẹ chồng, mẹ chồng liền không thốt ra lời đó nữa, sau đó nói rằng “con học rất tốt”. Bởi vì cô thường cúi chào mẹ chồng. Con của cô mới được 1 tuổi 3 tháng, hiện nay động tác thành thạo nhất chính là cúi chào. Cô không hề dạy con, cho nên việc này sẽ ảnh hưởng 1 cách thâm lắng.

Còn mục đích gì phải đạt được nữa? Làm cha mẹ tốt. Còn nữa không? Vì sao làm chồng tốt, vợ tốt đều đặt ở sau cùng vậy? Vâng, chúng ta lập định chí hướng này, dũng mãnh tinh tấn đi làm, đi thực hành. Câu thứ nhất nói là:

“Không gắng làm, chỉ học văn. Chỉ bề ngoài, thành người gì”

Chúng ta đều biết phiền não căn bản là tham, sân, si, mạn, nghi. Thông thường chúng ta đều cảm thấy tham, sân, si rất đáng sợ. Kỳ thực trên con đường tu đạo chữ mạn này cũng rất có tính sát thương. Các vị đồng tu có cảm nhận này không? Nó dường như xuất hiện 1 cách vô thức. Chúng ta cũng nhớ thời nhà Hán có 1 công án, lúc đó Triều Thố kiến nghị với Cảnh Đế để có thể làm suy yếu [thế lực của] những chư hầu được phong đất. Kết quả các chư hầu đã cùng nhau nổi loạn, tạo thành loạn 7 nước, mà Triều Thố quả thực niệm niệm đều vì đất nước. Ông tận sức lo nghĩ cho đất nước, không lo nghĩ cho bản thân. Ông không hề nghĩ đến bản thân. Sau đó 7 nước đã lấy danh nghĩa phải đánh dẹp Triều Thố, muốn giết ông. Kỳ thực trọng điểm là muốn giành lấy quyền lợi của đất nước. Lúc đó Viên Áng đã kiến nghị với Hán Cảnh Đế chỉ cần giết chết Triều Thố thì vấn đề liền được giải quyết ngay. Triều Thố là thầy của Hán Cảnh Đế, Cảnh Đế bị ép đến hết cách đành phải giết Triều Thố. Cho nên Triều Thố và Viên Áng đã kết thành oán thù.

Đời sau của Viên Áng là 1 vị cao tăng, hơn nữa nhiều đời đều là cao tăng, mấy trăm năm sau chính là Ngô Đạt Quốc Sư. Ngô Đạt Quốc Sư bởi vì đức hạnh rất tốt, cho nên hoàng đế đã ban tặng cho ngài 1 bảo tọa bằng gỗ trầm hương. Tu hành cao như vậy, nhận được bảo tọa bằng gỗ trầm hương nên đã sanh khởi 1 ý niệm cống cao ngã mạn, lập tức oan hồn của Triều Thố nhập vào đùi của ngài, mọc lên 1 cái mụn ghẻ mặt người. Sau đó bởi vì rất nặng, Ngô Đạt Quốc Sư nhớ lại năm xưa khi còn trẻ ngài đã gặp 1 người già rất đáng thương, trên người có nhiều chỗ bị lở loét. Ngô Đạt Quốc Sư còn đích thân giúp ông chữa trị vết thương, cũng không chê ông bẩn. Ông cụ đó đã nói với ngài rằng nếu trong đời ông gặp phải nạn lớn thì ông có thể đến nơi này tìm tôi. Cho nên Ngô Đạt Quốc Sư đã đến nơi đó tìm vị trưởng giả này. Vị trưởng giả này chính là Ca Nặc Ca Tôn Giả. Ca Nặc Ca Tôn Giả đã dẫn Ngô Đạt Quốc Sư đến bên 1 con suối, định dùng nước này để rửa mụn ghẻ thì sẽ khỏi bệnh. Lúc đang định rửa vết thương này thì đột nhiên mụn ghẻ mặt người nói chuyện, nói rằng ông ấy chính là Triều Thố, cho nên oán thù này đã kết mấy trăm năm rồi nhưng oán khí không tiêu.

Các vị đồng tu, từ câu chuyện này đã cho chúng ta rất nhiều sự cảnh giác. Thứ nhất, đương nhiên phải “rộng kết thiện duyên”, như vậy thì chúng ta mới thường có được sự trợ duyên, có thể gặp hung hóa cát. Tiếp theo, cũng phải cảnh giác không được kết ác duyên, oan oan tương báo, không ngày ngừng dứt. Đồng thời Ca Nặc Ca Tôn Giả đã thuyết pháp cho họ nghe nên Triều Thố cũng đã buông bỏ chấp trước, không còn báo đền lẫn nhau như vậy nữa. Đương nhiên Ngộ Đạt Quốc Sư gặp nạn này căn nguyên do đâu? Cũng là do 1 niệm ngạo mạn. Cho nên đối trị tập khí ngạo mạn chúng ta cũng phải thường xuyên quán chiếu ý niệm của mình. Khi người khác kiến nghị với chúng ta mà cách nghĩ [của họ] không giống chúng ta thì chúng ta phải nhìn lại xem có phải tâm nóng vội đã khởi lên rồi không. Kỳ thực đó đều có nhân tố của ngạo mạn ở bên trong. Lúc này phải nhanh chóng điều chỉnh thái độ của mình, phải thường tiếp nhận những lời khuyên chính đáng thì bản thân mới được lợi ích.

Do vậy khi Đường Thái Tông làm hoàng đế, có thần tử khuyên can ông. Sau khi khuyên can thì bãi triều, thần tử bên cạnh liền nói “bẩm hoàng thượng, vừa rồi ông ấy khuyên can có rất nhiều việc căn bản là không có thật. Vì sao ngài không phản bác ông ấy, không uôn nắn ông ấy?”. Đường Thái Tông nói rằng “nếu ta phản bác ông ấy, nếu ta ngăn cấm ông ấy mà tin tức này truyền ra ngoài thì người ta sẽ nói hoàng đế không tiếp nhận lời can gián. Đến lúc đó phong khí khuyên can này sẽ bị cắt đứt. Ta và đất nước sẽ bị tổn thất. Cho nên dù người khác kiến nghị, phê bình chúng ta có thể hơi thái quá, thậm chí không đúng thì chúng ta cũng có thể khiêm tốn bao dung, còn những khuyết điểm mà họ nhắc nhở chúng ta là thật thì chúng ta phải cố gắng đối trị, sửa đổi.

Tôi cũng từng hỏi các em nhỏ rằng “người tốt nghiệp đại học thì có văn hóa không?”. Các vị đồng tu, tốt nghiệp đại học có văn hóa không? Không nhất định, học Phật và không học Phật khác nhau rất nhiều. Các vị đồng tu đều biết là không nhất định [như vậy]. Tiếp theo tôi lại hỏi học trò “bất hiếu với cha mẹ thì có văn hóa không?”, “không có”. Vậy tốt nghiệp đại học mà bất hiếu với cha mẹ thì có văn hóa không? Đương nhiên cũng không có. Cho nên nhận thức của người thông thường đều cảm thấy học thức cao thì gọi là có văn hóa. Đây là nhận thức không chính xác. Trong văn hóa quan trọng nhất chính là đạo đức, luân lý. Khi không hiếu thuận [với cha mẹ] thì căn bản là không biết đến luân lý đạo đức, vậy làm sao có thể có văn hóa được chứ? Cho nên hiện nay học lực càng cao thì chỉ có nghĩa là

họ vô cùng hiểu biết về 1 ngành nghề nào đó mà thôi, trên đại học là các trường dạy tri thức kỹ năng.

Chúng ta cũng nhìn thấy 1 số hiện tượng, hiện nay người có học lực cao thì tỷ lệ ly hôn cao. Học vấn càng cao, có thể sẽ sanh ra ngạo mạn và sở tri chương càng nặng hơn, cho nên không thể chung sống tốt với vợ và người thân. Việc này cũng khó trách, họ có thể thường đối diện với máy tính. Máy tính rất nghe lời, bảo nó làm cái gì thì nó làm cái đó, nhưng con người thì không như vậy. Con người cần trao đổi, cần giao lưu, cần bao dung mới được. Có 1 người bạn anh ấy tốt nghiệp viện nghiên cứu. Có 1 hôm mẹ anh ấy bảo anh ấy làm giúp 1 số công việc nhà. Trong lúc làm việc nhà có thể làm việc gì đó không tốt, mẹ anh liền nói rằng “việc này đơn giản như vậy, sao con lại không cần thận như vậy, sao con ngốc thế”. Người bạn này vừa nghe mẹ mắng mình ngốc, liền rất tức giận nói rằng “con đã tốt nghiệp viện nghiên cứu rồi, mẹ còn mắng con ngốc sao?”. Các vị đồng tu, viện nghiên cứu đã cho anh ấy cái gì? Cho anh ấy sự ngạo mạn, 1 chút việc nhỏ như vậy làm cũng không tốt thì chúng ta nên khiêm tốn học tập mới đúng. Cho nên chú Lu thường nói “nếu là con của chú, nếu là con cháu của chú thì tuyệt đối không cho chúng học lên đến tiến sỹ”. Vừa học đến tiến sỹ thì mất đều để ở đâu? Trên đỉnh đầu. Tốt nghiệp đại học ra ngoài trước tiên phải cố gắng rèn dũa, biết được người tài còn có người tài hơn, trời cao còn có trời cao hơn mới đúng.

Cho nên học vấn chân thật tuyệt đối không phải chỉ đọc tụng suông mà nhất định phải hiểu: biết được, ngộ được, làm được thì mới có thể đắc được. Giống như chúng ta tu hành cũng có sự nâng cao cảnh giới của tín, giải, hành, chứng. Mặc dù nói là biết được, ngộ được, làm được, đắc được nhưng người thật sự biết được thì nhất định sẽ thể ngộ được, người thể ngộ được thì nhất định sẽ bắt tay hành động, họ sẽ ấn chứng được chân tướng này. Các vị đồng tu, khi chúng ta thật sự thực hành Đệ Tử Quy thì chúng ta mới hiểu được, vì sao các bậc Thánh Hiền lại xem trọng việc thực hành nền tảng như vậy. Khi có nền tảng rồi thì tất cả đạo đức, học vấn của chúng ta mới có thể đứng vững.

Cho nên cũng có bạn phản ánh nói rằng: trước đây vốn dĩ đều đọc Kinh Đại Thừa nhưng khi đọc trong lòng không thiết thực, sau này bắt đầu học Đệ Tử Quy, mỗi ngày sớm tối đều đọc 1 biến trong tâm cảm thấy rất thiết thực, hơn nữa mỗi ngày đều đối chiếu từng câu, đều đang nâng cao cảnh giới, cho nên tín, giải, hành, chứng rất quan trọng. Khi tín, giải, hành của chúng ta đều dung hòa thành 1 thể rồi

thì đó mới chân thật có thể khế nhập cảnh giới. Thông thường chúng ta có thể sẽ trả lời rằng “điều này tôi biết rồi”. Khi chúng ta căn bản không làm thì việc này còn kém rất xa, cho nên “không gắng làm, chỉ học văn” như vậy thì sẽ “chỉ bề ngoài, thành người nào”. Sau này chúng ta đối diện với mỗi câu kinh văn nhất định phải quán chiếu xem mức độ thực hành của bản thân.

Các vị đồng tu, chúng ta học tập thì nhất định phải trường thời huân tu. Hiện nay 1 ngày các bạn đọc Đệ Tử Quy mấy lần? Tôi cảm thấy mọi người rất dũng mãnh tinh tấn, trước khi ăn cũng đọc 1 lần, dường như trước khi đi ngủ cũng muốn đọc 1 lần. Sau khi trở về nhà nhất định 1 ngày ít nhất phải đọc 2 lần. Buổi sáng đọc nhắc nhở bản thân hôm nay nhất định phải thực hiện cái mình đã học. Bạn làm như vậy thì tính cảnh giác sẽ rất cao. Buổi tối trở về quán chiếu 1 chút hôm nay trong lúc xử sự đối người tiếp vật có làm hay không? Nếu không làm thì phải phản tỉnh 1 chút, ngày mai phải cố gắng. Buổi sáng nhắc nhở 1 lần, buổi tối phản tỉnh 1 lần, 1 ngày 2 lần. Các vị đồng tu, thang thuốc này là thang thuốc Đông Y, trị ngọn lại trị cả gốc. Tôi ở Hải Khẩu có 1 cô giáo thật sự đã đọc 3 tháng, sau 3 tháng cô đã trở về quê để dạy học. Câu tiếp theo:

“Nếu gắng làm, không học văn. Theo ý mình, mù lẹ phải”

Có thể trình độ hiểu biết, trình độ lý giải của chúng ta chưa đủ, thuận theo nhận thức của mình đi làm lại không cố gắng nghe thiện tri thức giảng kinh thì rất có thể sẽ “theo ý mình, mù lẹ phải”. Ví dụ chúng ta nhắc đến hiếu thuận, rất nhiều người có thể cảm thấy cái gì cũng đều thuận theo [cha mẹ]. Đó là sự hiểu lầm. Khi họ có thể đọc kinh điển mà thâm nhập, lại có thể nghe giảng thì họ sẽ hiểu được “cha mẹ lỗi, khuyên thay đổi, mặt ta vui, lời ta dịu”. Cho nên có thể nghe thiện tri thức giảng kinh thì chúng ta mới không y văn giải nghĩa, vậy thì chư Phật 3 đời đều như thế nào? Đều kêu oan.

Chúng ta cũng thường nghe thấy trong giáo huấn có nói “trong cửa Phật không bỏ 1 ai”, cũng nghe thấy “Phật không độ người vô duyên”. Các vị đồng tu 2 câu này có mâu thuẫn không? “Phật không độ người vô duyên”, “trong cửa Phật không bỏ 1 ai”. Trong cửa Phật quả thực là không bỏ 1 ai, mà chư Phật Bồ Tát đều là tăng thượng duyên của chúng sanh. Duyên có sâu có cạn, cho nên dù không bỏ 1 ai nhưng cũng phải quán cơ mới được. Khi không có duyên thì phải làm sao? Đương nhiên phải nhanh chóng kết duyên, có duyên thì phải khiến nó tăng trưởng,

duyên chín muồi rồi thì phải giúp họ thành tựu. Kỳ thực Phật không độ người vô duyên, đồng thời cũng nhắc nhở chúng ta phải rộng kết thiện duyên. Tôi về Đài Loan, bởi vì tương đối có nhiều thực phẩm hữu cơ nên tôi đã mang mấy gói bánh bích-quy hữu cơ đến Hải Khẩu. Rất nhiều phụ huynh lần đầu tiên đến, chúng tôi mời họ ăn chút đồ, ăn đồ của người thì sẽ há miệng mắc quai. Quan trọng nhất là tu bố thí khiến họ sanh tâm hoan hỷ. Khi họ sanh tâm hoan hỷ thì tự nhiên duyên sẽ sâu thêm. Cho nên chúng ta niệm niệm phải làm sao để thành tựu nhân duyên, tuyệt đối không phải lùi bước.

Trong kinh điển cũng có nói “đối với tất cả chúng sanh làm bạn không mời”, nhưng lại nghe “chỉ nghe đến cầu học, chưa nghe tự đến dạy”. 2 câu này có mâu thuẫn không? Cho nên nghe thiện tri thức giảng kinh rất quan trọng, bởi vì sự trưởng nhất định sẽ đem nó triển khai và viên dung. Như vậy trong khi học chúng ta mới chẳng đến nỗi không hiểu nhiều chỗ, có thể làm sẽ bị thiên lệch. “Chỉ nghe đến cầu học, chưa nghe tự đến dạy”, quan trọng nhất là phải khiến người cầu học có tâm cung kính, như vậy họ mới đạt được lợi ích. Nếu người bạn này thật sự đã có tâm cung kính đối với chư Phật Bồ Tát, cổ Thánh tiên Hiền rồi, nhưng họ lại không biết bắt đầu hỏi từ đâu, mà chúng ta đã hiểu được tâm cung kính của họ, nhu cầu của họ thì lúc này chúng ta có thể chủ động “đối với tất cả chúng sanh làm bạn không mời”. Cho nên mọi việc cần phải quán cơ mới được. Khi chúng ta có thể thường huân tập, hiểu rõ đạo lý còn biết làm sao để tùy cơ ứng biến thì có thể không ngừng nâng cao cảnh giới.

Mỗi câu kinh văn trong Đệ Tử Quy đều có cảnh giới cao thấp. Phía trước chúng ta cũng nhắc đến 1 đoạn khai thị của Mạnh Phu Tử: “người có thể cùng nhau học tập nhưng chưa chắc thực hành giống nhau, có thể thực hành giống nhau nhưng chưa chắc có sức định giống nhau, có sức định giống nhau nhưng chưa chắc có thể tùy cơ ứng biến như nhau”. Ở đây có 4 cảnh giới khác nhau, đương nhiên chúng ta sẽ tiến bước theo hướng vững chắc, theo hướng tùy cơ ứng biến. Ví dụ “phàm nói ra, tín trước tiên”, cho nên không được nói dối. Hôm nay ví dụ bạn gặp 1 người thợ săn, trước đó đúng lúc có 1 con thỏ chạy qua, chạy về hướng đông. Người thợ săn thở hổn hển chạy đến hỏi bạn: “con thỏ chạy hướng nào rồi?”. Vậy bạn sẽ nói như thế nào? Hướng tây. “Phàm nói ra, tín trước tiên”, các bạn đã thi đạt rồi, chạy về hướng tây. Rất nhiều người sẽ cảm thấy tôi làm như vậy với người thợ săn có phải đã kết ác duyên với họ rồi không? Kỳ thực ngược lại là kết thiện duyên,

quả thực là sự sự không chương ngại, chỉ cần chúng ta xuất phát từ tâm chân thành thì tất cả đều viên mãn. Đối với chú thỏ thì nó đã thoát mạng, đối với người thợ săn này là đã bắt tạo 1 nghiệp sát, còn đối với chúng ta mà nói thì chúng ta đã giữ lại được tâm chân thành, tâm từ bi. Đó đều là đại hoan hỷ. Cho nên, có Phật Pháp thì sẽ có phương pháp, mà phương pháp này đều là viên mãn, chỉ là cảnh giới của chúng ta vẫn chưa đạt đến mức đó, nhưng nhất định phải đi theo phương hướng này mà nỗ lực. Vì sao trong giới luật có khai giá trị phạm? Chính là để chúng ta hiểu được tùy cơ ứng biến.

Có 1 lần đúng lúc Không Phu Tử rời khỏi nước Ngụy, muốn đến 1 đất nước khác thì nhìn thấy 1 vị đại thần của nước Ngụy đang ở đó xây dựng xưởng chế tạo vũ khí, muốn chế tạo 1 số vũ khí để làm loạn. Phu tử vừa thấy liền liên tưởng rằng nếu họ tạo phản thì sẽ có kết quả gì? Dân chúng nhất định sẽ [sống cảnh] lầm than. Kẻ phản thần này thấy Phu Tử đã phát hiện ra liền bao vây ngài, không cho ngài đi. Ông ta nói với Phu Tử rằng “Ngài phải thề với trời là không nói chuyện của tôi ra thì tôi mới thả cho ngài đi”. Phu Tử liền nói “được, tôi đồng ý với ông”, đội quân liền rút đi. Sau khi rút đi Phu Tử lập tức nói với học trò rằng “đi, trở về nước Ngụy nói với quốc vương của họ”. Tử Lộ liền nói “Thưa Phu Tử, tại sao thầy có thể nói mà không giữ lời chứ?”. Phu Tử liền nói với Tử Lộ rằng “khi bị uy hiếp thì có thể không giữ chữ tín, hơn nữa ta đi thông báo cho dù danh dự của cá nhân ta có bị hủy hoại cũng không sao, chỉ cần hàng ngàn hàng vạn người dân tránh được tai họa là được”. Cho nên Phu Tử có thể xả bỏ được những thứ hư huyền bên ngoài để thành tựu lợi ích chân thật của nhân dân. Đây đều là biết nên tùy cơ ứng biến như thế nào. Cho nên học Đệ Tử Quy, mỗi 1 câu chúng ta cũng phải không ngừng nâng cao cảnh giới hướng lên trên.

Phần “bình đẳng yêu thương” ở phía trước chúng ta cũng đã học “Người có lỗi, chớ vạch trần. Việc riêng người, chớ nói truyền”. Từ nay về sau miệng của mỗi người đều dính chặt rồi, nhưng lúc nên nói thì vẫn phải nói. Chúng ta chỉ cần nắm vững 1 nguyên tắc là làm việc không được dựa trên cảm tính. Khi cùng nhau quyết định 1 số quyết sách quan trọng đối với đoàn thể thì nên nêu ra các tình huống để quyết sách này có thể thực hiện đúng. Đây cũng là hiểu được tùy cơ ứng biến. Khi chúng ta kiên trì cùng nhau hoàn thành sự việc này. Tin rằng với tấm lòng vì tập thể, với tâm chân thành thì dù đối phương có nói ra 1 số sai sót của họ thì họ cũng có thể tiếp nhận. Sau khi rời khỏi hội nghị tuyệt đối không được phê bình lẫn nhau

nữa, hơn nữa sau khi rời khỏi chúng ta cũng phải dùng tâm bình thường. Lần sau bạn thấy họ thì đừng thấy ngại ngại, bạn ngại ngại thì họ cũng sẽ ngại ngại. Chúng ta phải để tâm bình tĩnh lại trước, đến lúc có đồ ăn, đồ uống thì trước tiên đưa cho ai? Chính là đưa cho họ. Họ sẽ cảm thấy bạn thật sự vì cái chung chứ không phải vì riêng tư mà xoi mói lỗi lầm của họ. Cho nên về mọi mặt chúng ta cũng phải biết chờ thời cơ hành động để chuyển hóa.

Trong phần “Ở nhà phải hiếu”, chúng ta cũng nói “Cha mẹ dạy, phải kính nghe. Cha mẹ trách, phải thừa nhận”, nhưng nếu lúc cha bạn cầm 1 cây gậy rất lớn thì phải làm sao? Chạy cho nhanh. “Gậy nhỏ thì chịu đòn, gậy lớn thì bỏ chạy”, đây đều là tùy cơ ứng biến. Chúng ta xem câu kinh văn tiếp theo, chúng ta cùng đọc 1 lượt:

“Cách đọc sách, có ba điểm. Tâm mắt miệng, tin đều trọng. Mới đọc đây, chớ thích kia. Đây chưa xong, kia chớ đọc. Thời gian ít, cần chăm chỉ. Công phu đủ, đọc liền thông. Tâm có nghi, thì chép lại. Học hỏi người, mong chính xác”

“Cách đọc sách”, đây là phương pháp đọc sách “có ba điểm, tâm mắt miệng, tin đều trọng”. Cho nên đọc sách, đọc kinh điển, thậm chí nghe kinh có 1 điều rất quan trọng là nhất định phải chuyên chú, chuyên chú mới có thể định lại được, được định mới có thể khai trí huệ. Lão hòa thượng thường nói: chúng ta không vọng tưởng, tịnh tâm đọc kinh Phật chính là đang tu giới định huệ tam học, có thể không tán loạn, từng câu có thể phân minh. Đương nhiên không chỉ đọc kinh Phật mà chúng ta đọc Đệ Tử Quy, đọc kinh điển Thánh Hiền cũng đều có thể hết lòng tuân thủ nguyên tắc này thì cũng đều là đang tu giới định huệ. Thái độ học tập của trẻ từ nhỏ nhất định phải chính xác. Khi chúng đọc kinh đầu lắc qua lắc lại, mắt nhìn đông ngó tây, sự mất tập trung hình thành thì sau này sẽ phiền phức đấy. Chúng ta thấy trẻ hiện nay ngồi có yên không? Ngồi không yên. Căn nguyên là do ngay từ đầu phụ huynh không nói cho trẻ biết thái độ, phương pháp đọc sách chính xác.

Chúng ta cũng rất ít thấy cha mẹ dẫn đầu trong việc đọc sách. Phần lớn tốt nghiệp đại học xong đều không đọc sách nữa nên rất đáng buồn. Đây chính là học tập mà không có niềm vui, không có sự trưởng thành, mà đều cảm thấy học tập chính là để thi cử, ngược lại còn có cảm giác tách biệt với việc học. Đời người mà không học tập thì phiền phức rồi. Thật sự cần học tập thường là khi tốt nghiệp đại

học xong bước ra xã hội. Lúc đó càng cần học tập hơn nữa. Cho nên [đối với] con trẻ chúng ta phải dẫn đầu cùng chúng đọc sách, dưỡng thành thói quen tốt. [Khi trẻ] có thái độ, cử chỉ không chính xác phải nhanh chóng sửa đổi, ngăn chặn. Các vị đồng tu, [ngoài] sửa đổi, ngăn chặn trẻ, chúng ta cũng có thể thường khích lệ trẻ. Trẻ có chỗ tốt chúng ta nhanh chóng tán thán trẻ thì chúng sẽ phát huy những điểm tốt này.

Buổi sáng có đồng tu hỏi rằng “nếu em trai thường bắt nạt chị gái, rất hung dữ với chị gái thì nên làm như thế nào?”. Các vị đồng tu, nên làm thế nào đây? Trị gia như trị nước, trị nước phải như thế nào? Cũng phải thường phạt phân minh, nhưng bằng đồng 3 thước chẳng phải do 1 ngày giá rét. Nếu Hoàng Đế không sủng ái thì họ dám làm càn như vậy sao? Cho nên chúng ta phải bắt đầu hạ thủ từ chỗ khởi đầu. Lúc này chúng ta nhất định phải nhớ đến chuyện “Trịnh Liêm nghiền lê”, Trịnh Liêm đập nát 2 quả lê. Cho nên trị gia quan trọng nhất là phải bình đẳng đối đãi thì con trẻ mới không ý được nuông chiều mà kiêu ngạo.

Đương nhiên hiện nay đã xảy ra vấn đề rồi thì chúng ta phải trị gốc, đối trị, trong đó có 1 điểm quan trọng nhất là trước tiên phải “kiến hòa đồng giải”. Không có gia quy thì đương nhiên sẽ không có quy tắc để tuân theo. Lúc này cả nhà cùng nhau nhanh chóng ăn cơm no, 7 giờ 30 cả nhà cùng ngồi yên, bắt đầu đọc *Đệ Tử Quy*, đọc 5 lần. Đọc thuộc rồi khi vấn đề vừa xảy ra lập tức liền “cách đọc sách”, trẻ sẽ nói “có ba điểm”. Bạn nói với chúng “phạm là người”, chúng sẽ nói gì? “Điều yêu thương”, “tiền của nhẹ”, “oán nào sanh”. Bạn xem có hiệu quả rồi đây. Trước tiên nhất định phải kiến hòa đồng giải. Đây là nguyên nhân căn bản để 1 đoàn thể có thể an ổn hoàn thuận hưng thịnh hay không? Tiếp theo, khi xuất hiện vấn đề thì chúng ta có cơ hội giáo dục. Khi em trai biểu hiện ra hành vi thương yêu thì chúng ta lập tức khích lệ chúng. Khi chúng lại vô lễ với chị gái thì lập tức ngăn chặn, phải xử phạt. Bạn không thể xử phạt cả 2 người. Xử phạt cả 2 người thì có công bằng không? Không công bằng. Xử phạt cả 2 thì chị gái sẽ không rõ đúng sai nên sự chùng mực này rất quan trọng.

Cho nên nhiều hành vi hình thành cũng đều nhất định phải có sự nhắc nhở [thường xuyên] không ngại phiền hà. Những học trò trong lớp đọc kinh của chúng tôi cũng đến từ rất nhiều gia đình. Có 1 số học trò khi bắt đầu đọc thì chân đã để lên ghế của bạn học phía trước rồi. Còn có 1 số học trò khi đang đọc, ví dụ như đọc kinh “cách đọc sách, có ba điểm”, xem vẽ thì thật sự rất chuyên tâm, kết quả 2

chân ở phía dưới đung đa đung đưa, như vậy đều không chuyên tâm. Chúng ta đều phải hướng dẫn cho trẻ. Đương nhiên khi bắt đầu trước tiên phải để chúng cung kính, không được khinh mạn đối với kinh điển, sách vở. Mặc dù kinh sách là được tặng nhưng chúng ta phải nói với trẻ, đây là do cô Dương Thục Phương đích thân viết từng nét 1, đó là kinh nghiệm tích lũy hơn 40 năm viết thư pháp của cô Dương, cho nên chúng ta phải cảm ơn. Tiếp theo, đây là do rất nhiều người thiện tâm quyên góp tiền để in ấn, còn phải có công ty in ấn nữa, còn phải vận chuyển vượt qua nghìn trùng dương mấy ngàn dặm mới đến được tay chúng ta. Hơn nữa đây lại là trí huệ mấy nghìn năm của các bậc Thánh Triết truyền thừa lại cho chúng ta nên chúng ta nhất định phải cố gắng trân quý cuốn sách này. Khi được hướng dẫn thì thái độ sẽ khác. Đúng lúc 1 học trò đi đến làm rơi cuốn *Đệ Tử Quy* của 1 bạn học khác, bạn học đó liền nhặt lên lập tức phủi sạch, [rồi nói] “sao bạn lại làm rơi sách của tôi vậy”, cũng có thể thấy trẻ rất trân quý cuốn sách này.

Trong quá trình đọc tụng, chúng ta phải nhắc nhở trẻ là tâm, mắt, miệng phải chuyên, tai cũng phải lắng nghe. Khi niệm chúng ta cũng dạy trẻ tay phải chỉ đúng chỗ đọc, như vậy sẽ chuyên tâm, hơn nữa bạn chỉ vào chữ đó thì từng lần từng lần ấn tượng sẽ sâu thêm. Có lúc học trò sau khi học thuộc rồi chúng chẳng cần xem sách, khi niệm như vậy, nếu chúng khởi tâm ngao mạn mà đọc, đến cuối cùng thì đều là có miệng mà không có tâm, niệm rất nhanh, từng hàng từng hàng nhưng kỳ thực không hề đi sâu vào tâm. Cho nên chúng tôi đều nói với trẻ đọc sách như nước chảy đá mòn, làm học vẫn chính là như vậy. Bàn tay này chỉ rõ ràng, tường tận từng chút một là đang nâng cao học vấn rồi. Cho nên bàn tay này gọi là bàn tay nước chảy đá mòn, “công phu đủ, đọc liền thông”.

“Tâm có nghi”, chúng ta chuyên chú tiếp nhận lời giáo huấn của Thánh Hiền. Tín tâm vô cùng quan trọng, cho nên “tín là khởi nguồn của đạo, là mẹ sanh ra các công đức”. Trong “Yếu Giải” Ngẫu Ích Đại Sư cũng nhắc đến “6 thứ tín”, phải tin bản thân có thể thành Phật, tin A Di Đà Phật và Thích Ca Mâu Ni Phật tuyệt đối không nói lời hư dối, cũng phải tin, cũng phải hiểu thấu đáo sự lý nhân quả của Thế Giới Tây Phương Cực Lạc. Khi chúng ta hiểu được lòng tin thanh tịnh này thì hiệu quả sẽ rất tốt. Cho nên “*Kinh Kim Cang*” có nói “tín tâm thanh tịnh ắt sanh thực tướng”. Khi chúng ta thật sự tin chắc rằng “người thương yêu người khác, thì thường được người khác thương yêu, người tôn kính người khác thì thường được

người khác tôn kính”, y báo của bạn nhất định sẽ chuyển rất nhanh, bởi vì y báo chuyển theo chánh báo.

Cho nên lúc đầu tôi đến Hải Khẩu khoảng 2 tháng gọi điện về nhà, cũng gọi cho 1 số bạn bè. Những người bạn này cũng rất quan tâm tôi, câu đầu tiên họ hỏi gì? “Bạn ở đó có tốt không?”. Bởi vì thông thường đối với Hải Khẩu đều có ấn tượng như thế nào? Đều cảm thấy đó là vùng đất rất hoang vu. Trước đây đều dùng làm nơi lưu đày, cho nên lúc đầu gặp 1 số thầy cô giáo rất có tâm ở trung tâm chúng tôi, tôi cũng nói với họ rằng “chúc mừng mọi người, chúng ta gặp nhau ở Hải Khẩu, điều này chứng tỏ đời trước chúng ta đều là trung thần bị lưu đày đến đây, hôm nay mới có nhân duyên lại hội ngộ, không phải trung thần thì không bị lưu đày đến đây”. Cho nên khi tôi gọi điện về thì những người bạn trước đây đều quan tâm tôi. Tôi nói với họ rằng tôi dùng 3 câu để trả lời vấn đề của bạn. Câu thứ nhất là người có đức hạnh sẽ không cô đơn, nhất định có người chí đồng đạo hợp đến tụ hội. Câu thứ 2 là người trong 4 biển đều là anh em. Kết quả họ liền nói ồ, vậy chắc bạn chung sống cũng không tệ. Câu thứ 3 là gánh vác trách nhiệm là bắt đầu trưởng thành. Đây là cảm nhận vô cùng sâu sắc trong 2 tháng tôi ở đây. Cho nên kinh điển nói đều là chân thật không hư dối, mà cảm ứng sâu hay cạn quyết định ở vấn đề lòng tin của chúng ta. Người thật tin chắc chắn nguyện sẽ tha thiết, người nguyện tha thiết thì nhất định sẽ thật làm, tín nguyện hạnh là 1 không phải là 3.

Các vị đồng tu, hiện nay chúng ta có lòng tin không? Hiện nay chúng ta phải có lòng tin đối với điều gì? Thứ nhất phải có lòng tin đối với A Di Đà Phật. Bởi vì A Di Đà Phật là tôn quý nhất trong các ánh sáng, là vua trong các Phật. Cho nên ông chủ phía sau của chúng ta rất tuyệt vời, các bạn tha hồ đi mở chi nhánh cũng không vấn đề gì, chỉ cần có thể kiến hòa đồng giải, tài nguyên của A Di Đà Phật nhất định dồi dào không hết. Hơn nữa sư trưởng của chúng ta đã tích lũy được rất nhiều trí huệ và phước báo, ngài đến để thành tựu những học trò như chúng ta. Cô Dương dẫn tôi đến Đại Lục, có thể làm 1 cách thuận lợi như vậy, quan trọng nhất vẫn là oai đức của sư trưởng ở Đại Lục thì chúng tôi mới có thể nhận được nhiều sự trợ giúp như vậy.

Vâng, còn phải tin cái gì nữa? Phải tin kinh điển, tin Đệ Tử Quy. Tiếp theo, tin bản thân. Vâng, các bạn thật sự đã học thông rồi, có lòng tin với chính mình. Tiếp theo? Là có lòng tin với người khác, “nhân chi sơ, tánh bản thiện”, nếu chúng ta không có lòng tin với con người thì chính mình đã chướng ngại chính mình rồi.

Còn nữa không ạ? Có lòng tin với con trẻ, có lòng tin với phụ huynh. Bởi vì chúng tôi cũng từng gặp 1 số thầy cô, vừa bắt đầu đều nói “với con trẻ còn có thể trao đổi nhưng với người lớn nhất định rất khó”. Đây đều là có sẵn lập trường, bởi vì mục tiêu của thầy cô và phụ huynh là như nhau, chỉ là hiện nay thiếu sự hiểu biết, thiếu sự trao đổi mà thôi. Vâng, còn nữa không? Ở Đại Lục chúng tôi cũng nói với họ rằng phải có lòng tin với trang Đại Phương Quảng Văn Hóa Công Ích, phải có lòng tin với “Trung Tâm Vỡ Lòng Quốc Học Hiếu Liêm Hải Khẩu”. Bởi vì khi mới bắt đầu, các buổi diễn giảng đều là miễn phí nên họ đều cảm thấy có phải là có mục đích khác hay không? Rất sợ chúng tôi làm 1 chút rồi bỏ chạy mất. Cho nên các vị đồng tu, chúng ta đều cùng hội cùng thuyền, cũng hoan nghênh mọi người có thể thường lên trang mạng Đại Phương Quảng Văn Hóa Công Ích, chúng tôi sẽ không ngừng đăng tải giáo huấn của 3 nhà Nho, Thích, Đạo lên trang web đó. Trên trang mạng đó chúng ta đều là đồng tham đạo hữu.

Câu tiếp theo là “mới đọc đây, chớ thích kia. Đây chưa xong, kia chớ đọc”. Kỳ thực thái độ đọc sách ngoài việc chuyên chú ra thì cũng phải nhất môn thâm nhập. “Mới đọc đây, chớ thích kia”, chính là nhất môn thâm nhập, nhất định phải đọc thông cuốn kinh này rồi mới học đến cuốn thứ 2. Chúng ta không tham nhiều. Đương nhiên bạn đang học Đệ Tử Quy có thể đọc “Đại Học”, có thể đọc “Trung Dung” không? Có thể, vừa khéo chúng tương ứng với nhau. Trong lúc giảng bài chúng tôi có nói, tìm được những sách này, những câu kinh này thì chúng ta có thể đem nó hoàn toàn dung hợp quán thông. Nhưng 1 môn này nhất định phải nắm vững. Một môn này nhất định phải có thể nắm được cương lĩnh trong sự dạy bảo của Thánh Hiền. Bởi vì nắm được mấu chốt thì mới có thể giải quyết được vấn đề.

Nhất môn thâm nhập, trường thời huân tu. Một môn là nắm được cương lĩnh, còn thâm nhập, các vị đồng tu phải thâm nhập như thế nào? Như thế nào mới có thể thâm nhập? Quan trọng ở chỗ giải hành tương ứng, giải giúp cho hành, hành rồi sẽ giải càng sâu hơn. Giải hành tương ứng như vậy thì đối với kinh điển chúng ta mới có thể không ngừng lãnh ngộ được sâu hơn. Cho nên vừa mở đầu liền nói “thực hành” thêm “học văn”, chính là giải hành tương ứng. Cho nên lần đầu tiên giảng Đệ Tử Quy và lần thứ 5 giảng Đệ Tử Quy cảm nhận có giống nhau không? Hoàn toàn khác nhau, tùy theo sự lãnh hội của bản thân mà độ sâu và độ rộng của kinh văn sẽ sâu hơn rộng hơn, cho nên nhất định phải thực hành mới được. Sau này cũng có 1 sự cảm nhận sâu sắc là chỉ cần chúng ta quy về tự tánh thì đều là từ tánh

khởi tu. Các vị đồng tu “cha mẹ gọi, trả lời ngay” là tu cái gì? Tu tâm hiếu, tu tâm cung kính, tu tâm chân thành. Mỗi 1 câu bạn luôn quan sát từ ý niệm thì có thể quay về tự tánh rồi. “Nón quần áo, để cố định. Chớ để bừa, tránh dơ bẩn” là chúng ta tu cái gì? Là tu lễ kính chư Phật, tu tâm cung kính chân thật như vậy thì mới có thể “tĩnh dữ vô tình, đồng viên chủng trí”. Đó là thông qua việc chúng ta giải hành mới có thể thâm nhập được.

Trường thời huân tu, chữ trường này là chỉ luôn luôn phải đề khởi, lúc đọc kinh là đề khởi, khi xử sự đối người cũng phải luôn luôn đề khởi sự quán chiếu, như vậy thì mới có thể làm được mượn việc để luyện tâm. Trong quá trình mượn việc để luyện tâm chúng ta luôn luôn “đừng sợ niệm khởi, chỉ sợ giác chậm”, đừng sợ cảnh giới, chỉ cần thường có thể đề khởi giác chiếu, đề khởi Phật hiệu, đề khởi chánh tư duy thì có thể trường thời huân tu trong cảnh giới. Tu nghĩa là tu chánh, tu sửa hành vi cho đúng. Trong những hành vi nào cần tu sửa cho đúng? Trong cách nghĩ, cách nhìn, cách nói, cách làm của chúng ta mà cần phải quán chiếu. Kỳ thực đó chính là 3 nghiệp thân khẩu ý không ngừng phát triển theo hướng thuần tịnh, thuần thiện. Cho nên “mới đọc đây, chớ thích kia”, nhất định phải cố gắng học cho chắc môn này.

Bởi vì trong quá trình học có 2 điều cấm kỵ, thứ nhất là tham nhanh, thứ 2 là tham nhiều. Khi chúng ta lo cái này mất cái kia chính là tham nhiều. Vào những năm đầu thời Tống có 1 vị tể tướng tên là Triệu Phổ. Có 1 buổi tối Triệu Khuông Dận đến tìm ông thì ông đang xem “Luận Ngữ”. Hoàng Đế liền nói với ông “sách ông đang xem lúc nhỏ ta đã học rồi”, nhưng Triệu Phổ trả lời Hoàng Đế rằng “thần dùng nửa bộ “Luận Ngữ” để giúp ngài lấy được thiên hạ, sau này thần sẽ dùng nửa bộ “Luận Ngữ” kia để giúp ngài trị thiên hạ”. Cho nên chúng ta đừng xem thường 1 cuốn kinh điển. Bởi vì 1 cuốn này đã thu tóm tất cả cương lĩnh của Thánh học, chỉ cần thâm nhập 1 môn này thì có thể thật sự đạt được tu thân, tề gia, trị quốc, bình thiên hạ. Tăng Quốc Phiên tiên sinh cũng từng nói “trên bàn đừng để quá nhiều sách, nhưng trong tâm không thể không có sách”. Cho nên học tập không được tạp loạn nhưng trong tâm phải luôn luôn có thể đề khởi những lời giáo huấn này.

Chúng tôi cũng cho trẻ xem 1 số bộ phim hoặc phim hoạt hình có ý nghĩa. Tôi lấy 1 bộ phim tên là “dắt tay nhân sanh”. Đây là 1 bộ phim do Đại Lục sản xuất, diễn xuất rất hay. Phim kể về 1 người tàn tật, anh hoàn toàn không có khả

nặng đi lại, anh bị vấn đề teo cơ bẩm sinh nhưng vì rất hiếu học lại rất hy vọng làm thầy giáo, cho nên anh đã khắc phục rất nhiều khó khăn, tự mình mở trường học, hơn nữa tâm chân thành của anh đã cảm động vợ của anh. Vợ của anh còn từ 1 nơi rất xa xôi đến gả cho anh. Vợ của anh mỗi ngày đều công anh lên lớp, tan học, tất cả mọi sinh hoạt nhỏ nhất đều là vợ anh giúp đỡ. Tôi xem xong bộ phim đó cũng thật sự cảm nhận được chư Phật Bồ Tát thật sự thị hiện trong mọi ngành mọi nghề.

Bởi vì anh xem trọng giáo dục như vậy nên cũng dạy được rất nhiều đứa trẻ vốn dĩ rất hư sau đó còn có người làm bác sỹ, còn có rất nhiều người kiệt xuất trong các ngành các nghề. Vị làm bác sỹ đó lúc đầu là 1 đứa trẻ hay đánh người nhất trong thôn, kết quả sau khi được thầy cảm hóa, cậu nghĩ thầy giáo bệnh rồi nếu mình có năng lực chữa trị cho thầy thì tốt biết mấy. Cho nên bộ phim này, chúng tôi hy vọng có thể cho trẻ huân tập sự lập chí, sự quyết tâm, và cả tâm từ bi lợi ích đại chúng. Đúng lúc khi tôi định mở phim này cho trẻ xem thì những đứa trẻ này đang xem một bộ phim mà chúng đã xem cố định vào mỗi buổi tối, nên khi chúng tôi đưa cho chúng xem, trẻ đã nói rằng “thưa thầy: mới đọc đây, chớ thích kia. Đây chưa xong, kia chớ đọc”. Chúng ta cũng rất chịu học, bạn xem trẻ rất biết vận dụng.

“Thời gian ít, cần chăm chỉ, công phu đủ, đọc liền thông”, học tập phải kiên trì, phải y giáo phụng hành. Cho nên sư trưởng bảo chúng ta cấm nên tâng 2 năm thì chúng ta nhất định phải để trong tâm, vững vàng bước đi từng bước một, gọi là “đường xa phải từ bước đầu tiên”. Vâng, tiết học này chúng tôi giảng đến đây trước, cảm ơn mọi người!